

УДК 343.9 (477)

DOI <https://doi.org/10.24144/2307-3322.2021.64.54>

ДО ПИТАННЯ ВДОСКОНАЛЕННЯ МЕХАНІЗМУ ПРОТИДІЇ НАРКОЗЛОЧИННОСТІ

Ступник Я.В.,

*кандидат юридичних наук, доцент,
завідувач кафедри кримінального права та процесу
юридичного факультету
ДВНЗ «Ужгородський національний університет»*

Громовий А.О.,

*кандидат юридичних наук,
доцент кафедри кримінального права та процесу
юридичного факультету
ДВНЗ «Ужгородський національний університет»*

Петрик В.В.,

*кандидат юридичних наук,
доцент кафедри господарського права
юридичного факультету
ДВНЗ «Ужгородський національний університет»*

Ступник Я.В., Громовий А.О., Петрик В.В. До питання вдосконалення механізму протидії наркозлочинності

У статті розглянуто проблемні питання удосконалення функціонування механізму протидії наркозлочинності і на цій основі сформульовано рекомендації, спрямовані на удосконалення правових засад і практики кримінологічного впливу на наркозлочинність. Зроблено висновок, що пошук напрямів раціоналізації механізму протидії наркозлочинності можна і потрібно вести через виявлення ступеня впливу всього управлінського механізму, окремих його елементів на об'єкти кримінологічного впливу в сфері діяльності щодо протидії наркозлочинності, зокрема, на стан законності, забезпечення громадської безпеки, боротьби зі злочинністю. Як перший напрям удосконалення механізму протидії наркозлочинності визначено необхідність науково обгрунтованого підходу у визначенні предметної діяльності з протидії наркозлочинності на основі об'єктивних соціальних потреб. У формування предметної компетенції суб'єктів протидії наркозлочинності мають бути покладені три важливих умови: по-перше, принцип поділу влади, відповідно до якого правоохоронні органи віднесені до виконавчої гілки влади; по-друге, до предметної діяльності правоохоронних органів можуть бути віднесені захист лише тієї частини суспільних відносин, на які посягає правопорушник, вчиняючи кримінально каране діяння; по-третє, предметом діяльності правоохоронних органів можуть бути як тільки ті відносини, які об'єктивно вимагають застосування примусових заходів. Другим важливим напрямом удосконалення механізму протидії наркозлочинності визначено приведення системи управління протидії злочинності відповідно до вимог науково обгрунтованих принципів. Такими є принципи балансу прав і обов'язків, особистої відповідальності посадової особи за вчинені дії або прийняті рішення, розмежування компетенції різних органів, підрозділів і посадових осіб, закріплення їх у нормативно-правових актах, відповідності займаної посади, визначення основної виконавчої ланки, пропорційного застосування заходів примусу тощо. Наголошено, що структурно-організаційне удосконалення механізму протидії наркозлочинності зумовлює необхідність визначення структури – провідника державної політики в даній сфері, а також суб'єктів безпосередньої протидії наркозлочинності. З огляду на ці обставини важливим є створення такої організаційної моделі механізму протидії наркозлочинності, що включала б, по-перше, підвищення статусу координаційних органів при Кабінеті Міністрів України; по-друге, організаційні ланки в структурі виконавчої влади регіонального рівня, які забезпечували б на даному рівні організацію антинаркотичної діяльності, особливо поза сферою роботи правоохоронних органів; по-третє, координаційних ланок, що

структурно забезпечують (за напрямками): оперативно-розшукову діяльність, зовнішню розвідку, досудове слідство, адміністративну діяльність у сфері контролю за легальним обігом наркотиків, забезпечення єдиної інформаційної бази з питань обігу наркотиків і протидії наркозлочинності, інші напрямки протидії, зумовлені характером складної оперативної обстановки.

Ключові слова: наркозлочинність, механізм, структура, принципи, напрямки удосконалення, правоохоронні органи.

Stupnyk Y.V., Gromovy A.O., Petryk V.V. To the issue of improving the mechanism of drug criminality counteraction

The article deals with the problematic issues of improving the functioning of the mechanism of combating drug crime and on this basis formulated recommendations aimed at improving the legal basis and practice of criminological impact on drug crime. It is concluded that the search for directions of rationalization of the mechanism of combating drug crime can and should be conducted by revealing the degree of influence of the whole management mechanism, its individual elements on the objects of criminological influence in the sphere of combating drug crime, in particular, on the state of law, ensuring public safety, combating crime. The first direction of improvement of the mechanism of combating drug crime is the necessity of a scientifically grounded approach in determining the objective activity for combating drug crime on the basis of objective social needs. The formation of the subject competence of the subjects of combating drug crime must be laid down in three important conditions: first, the principle of separation of powers, according to which law enforcement agencies are assigned to the executive branch of power; secondly, the protection of only the part of the public relations which the offender encroaches upon by committing a criminal offense can be attributed to the substantive activity of law enforcement agencies; third, law enforcement agencies may be subject only to those relationships that objectively require coercive measures. Another important direction of improving the mechanism of combating drug crime is to bring the crime management system in line with the requirements of scientifically sound principles. These are the principles of balance of rights and responsibilities, personal responsibility of the official for the actions or decisions taken, differentiation of competences of different bodies, divisions and officials, fixing them in the normative legal acts, conformity of the position, determining the main executive level, proportional application coercive measures, etc. It is emphasized that the structural and organizational improvement of the mechanism of combating drug crime necessitates the need to determine the structure - the leader of state policy in this field, as well as the subjects of direct counteraction to drug crime. In view of these circumstances, it is important to create an organizational model of the mechanism for combating drug crime, which would include, first, the enhancement of the status of coordination bodies under the Cabinet of Ministers of Ukraine; secondly, the organizational units in the structure of the executive power of the regional level, which would provide at this level the organization of anti-narcotic activities, especially outside the sphere of law enforcement agencies; third, coordination units providing structurally (by directions): operational-search activities, external intelligence, pre-trial investigation, administrative activities in the field of control over legal drug trafficking, providing a single information base on drug trafficking and combating drug crime, other areas counteraction, due to the nature of the complex operational environment.

Keywords: drug criminality, mechanism, structure, principles, areas of improvement, law enforcement agencies.

Постановка проблеми. При всій очевидній небезпеці сьогодні ніхто з фахівців не може назвати точні дані про рівень наркотизації населення, уявити масштаб поширення захворювань і визначити параметри, що характеризують наркоситуацію на території України. Дотепер ніким з фахівців не вироблені єдині критерії моніторингу, методики оцінки масштабів поширення наркотиків і рівня наркотизації населення як у країні в цілому, так і в її окремих областях, регіонах, містах, населених пунктах. Але майже всі дослідники однакові в тому, що сформована ситуація з наркотиками є дуже серйозною, має тенденцію до подальшого погіршення, супроводжується активізацією багатьох інших негативних соціальних процесів у суспільстві.

Крім того, з точки зору зміни пріоритетів внутрішньої політики держави, її подальшої демократизації та наближення до європейських стандартів потребують удосконалення правова база, організаційно-управлінські та суто кримінологічні аспекти боротьби з наркозлочинністю. Вирішення названого кола проблемних питань, дозволить істотно удосконалити теоретико-методологічні, організаційні та правові засади протидії злочинності, значно посилити кримінологічний тиск на різні форми її проявів. Зазначені фактори, що обумовлюють необхідність розробки сучасної концепції протидії наркозлочинності свідчать про те, що поки можемо говорити лише про запит на прийняття організаційно-правових форм і методів удосконалення механізму кримінологічного впливу в цій сфері діяльності. Разом з тим сформульовані нами теоретичні поло-

ження і узагальнені висновки за результатами дослідження позначеної проблеми дозволяють намітити деякі напрямки раціоналізації механізму протидії наркозлочинності.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання закономірностей кримінологічного процесу в аспекті дії його механізмів завжди були в фокусі уваги вчених – кримінологів, зокрема О.М. Бандурки, Л. М. Давиденко, А. Е. Жалинського, О.Г. Кальмана, О.М. Литвинова, Ф. А. Лопушанського, О. Б. Сахарова та деяких інших. Проте кримінологічні аспекти проблеми оптимізації функціонування механізму протидії наркозлочинності та підвищення ефективності інших форм кримінологічного впливу на злочинність даного виду залишились поза увагою науковців.

Мета статті – окреслити проблемні питання удосконалення функціонування механізму протидії наркозлочинності і на цій основі сформулювати рекомендації, спрямовані на удосконалення правових засад і практики кримінологічного впливу на наркозлочинність.

Виклад основного матеріалу. Удосконалення механізму протидії наркозлочинності та його окремих елементів, зрозуміло, не є самоціллю. Управлінський вплив у діяльності суб'єктів протидії наркозлочинності повинен бути спрямований на досягнення конкретних правоохоронних цілей. Тому пошук напрямків раціоналізації механізму протидії наркозлочинності можна і потрібно вести через виявлення ступеня впливу всього управлінського механізму, окремих його елементів на об'єкти кримінологічного впливу в сфері діяльності щодо протидії наркозлочинності, зокрема, на стан законності, забезпечення громадської безпеки, боротьби зі злочинністю.

Аналізуючи причини недостатньо ефективної реалізації багатьох правоохоронних завдань, неважко помітити, що в більшості випадків серед інших причин визначальною виступає недосконалість управлінського механізму протидії злочинності [1, с. 24].

Як перший напрямок удосконалення механізму протидії наркозлочинності варто виділити необхідність науково обгрунтованого підходу у визначенні предметної діяльності з протидії наркозлочинності на основі об'єктивних соціальних потреб.

Не секрет, що сучасна структура системи протидії злочинності є надмірно громіздкою [2, с. 11-12], у силу чого механізм впливу на наркозлочинність, по-перше, не дозволяє з необхідною оперативністю й ефективністю реагувати на криміногенні, соціальні, кадрові та економічні зміни, що відбуваються. Як приклад, можна розглянути ситуацію, що склалась із забезпеченням законності й службової дисципліни серед працівників поліції, незаконним перебуванням іноземних громадян на території України (особливо вихідців з В'єтнаму, Китаю, а також низки Азіатських країн), участю посадових осіб контролюючих органів у контрабанді наркотиків, значним відтоком з органів поліції висококваліфікованих кадрів за останні роки і т.д. [3, с. 51-53]. Збитки, нанесені економіці України від наркозлочинності, обчислюються сотнями мільйонів доларів на рік, а працівники підрозділів Департаменту протидії наркозлочинності Національної поліції України не в змозі запропонувати адекватні профілактичні заходи протистояння цим правопорушенням. У реальності це означає, що відповідні суб'єкти протидії з низки причин не приймають належної участі у вирішенні даного питання або не реалізують ці заходи на практиці, що свідчить про неефективність вказаного механізму; по-друге, не дозволяє точно визначити ступінь відповідальності різних суб'єктів протидії за їхні дії або прийняті ними рішення.

Тим часом головною причиною неефективності правоохоронної діяльності на сьогоднішній день залишається надмірно розширювальне тлумачення її предметної складової, що обумовлює масштаби і характер виконуваних функцій суб'єктів, зокрема і щодо протидії наркозлочинності. На наше глибоке переконання, саме у цій сфері між різними органами та відомствами існує значна кількість «зайвих» функцій, які не вимагають державної присутності.

По-перше, обговорюючи проблеми організації діяльності правоохоронних органів щодо протидії злочинності, багато вчених споконвічно порушують питання лише про необхідність звільнення від так званих «невластивих» функцій і говорять про їхню передачу в інші відомства, аргументуючи свої позиції вимогами принципу поділу влади [4, с. 453]. Тим часом, як нам представляється, подібна постановка питання містить у собі принципові неточності, що, в остаточному підсумку, не сприяє раціоналізації механізму в цілому.

До проблеми формування предметної діяльності щодо протидії наркозлочинності варто підходити ширше, з погляду доцільності державної присутності (іншими словами державного регулювання) у тих або інших сферах діяльності в цілому. У цьому плані варто порушувати питання не тільки про передачу в інше відомство, але й про повну відмову держави від виконання таких функцій як охорона на основі договорів із власниками наркомістких виробництв, інспектування та перевірка фармацевтичних підприємств, установ і організацій. За своєю природою ці відносини в достатній мірі повно врегульовані цивільним законодавством, їх забезпечення і реалізація не припускають обов'язкового застосування заходів державного примусу.

По-друге, значна частина функцій суб'єктів протидії наркозлочинності по своїй природі якщо і вимагають певного регулювання з боку держави, то за формою реалізації не припускають обов'язкового застосування заходів примусу. Представляється, що навіть при збереженні в цілому державного контролю за сферою обігу наркотичних засобів та прекурсорів, вони повинні бути вилучені зі сфери діяльності органів внутрішніх справ з наступною їхньою передачею іншим відомствам, наприклад, Міністерству юстиції України.

По-третє, вимагає істотного переосмислення обсяг, зміст і методи реалізації контрольних-наглядових функцій, традиційно здійснюваних у сфері протидії наркозлочинності. Мова, насамперед, йде про видачу відповідно до законодавства дозволу на заняття певним видом діяльності, а також контроль за дотриманням установлених правил і нормативів. Практика показує, що в цьому напрямку усе ще зберігається дублювання контрольних-наглядових функцій між різними органами виконавчої влади, у крайню слабку і невизначену є правова їх регламентація, а також неадекватними ринковим відносинам є методи їхнього здійснення [5, с. 41-46].

По-четверте, важливим завданням правоохоронних органів, і, в першу чергу, органів внутрішніх справ, у сфері протидії наркозлочинності, як це не дивно, виступає забезпечення охорони громадського порядку. Особливістю механізму організації діяльності органів внутрішніх справ по забезпеченню громадського порядку, що слід неодмінно враховувати при визначенні контурів механізму протидії наркозлочинності, є те, що ця сфера вимагає залучення значних сил і засобів ОВС. При цьому працівники поліції відволікаються від виконання функції розкриття наркозлочинів і профілактики правопорушень. Її реалізація істотно ускладнюється в умовах проведення культурно-масових і спортивних заходів.

Реформування органів внутрішніх справ України приведе до певного перерозподілу функцій у всій правоохоронній системі і спричинить появу передумов до спрощення механізму протидії злочинності. Визначення і законодавче закріплення сфери правоохоронної діяльності ОВС стосовно протидії наркозлочинності істотно вплине на коло питань, що входять у компетенцію поліції, убик їх зменшення.

У такий спосіб на сьогоднішній день у діяльності органів внутрішніх справ існують значні резерви скорочення виконуваних ними функцій, що об'єктивно спричинить скорочення обсягів функцій і спростить механізм протидії наркозлочинності. Умовно цей варіант раціоналізації механізму можна назвати кардинальним реформуванням за рахунок звільнення і передачі низки функцій МВС України іншим органам, у тому числі й органам виконавчої влади. Визначальним критерієм при формуванні функцій протидії наркозлочинності повинна виступати об'єктивна необхідність державної присутності в тій або іншій сфері діяльності й застосування при цьому заходів примусу.

Другим важливим напрямом удосконалення механізму протидії наркозлочинності варто розглядати приведення системи управління протидії злочинності відповідно до вимог науково обґрунтованих принципів.

Механізм протидії створюється і функціонує, підкоряючись внутрішнім закономірностям управління, які одержують своє відбиття у відповідних принципах. Принципи відображають зміст об'єктивних процесів, що відбуваються в суспільстві, і відповідають їм. Розглядаючи це питання, Фрідріх Енгельс писав: «...принципи – не початковий пункт дослідження, а його заключний результат; ці принципи не застосовуються до природи і до людської історії, а абстрагуються з них; не природа і людство погоджуються з принципами, а навпаки, принципи є вірними лише настільки, наскільки вони відповідають природі і історії» [6, с. 34].

Саме в них міститься відповідь на запитання: що потрібно і можна, а чого не можна робити суб'єктам управління, щоб забезпечити якісну реалізацію поставленої перед системою мети. Раціональний механізм протидії наркозлочинності може бути вироблений тільки за умови, коли правоохоронна сфера діяльності суб'єктів буде чітко окреслена в рамках принципів поділу влади, точного визначення компетенції, розмежування повноважень між різними органами на різних рівнях.

Приведення об'єкта кримінологічного впливу відповідно до вимог названих принципів може бути здійснено у кілька етапів. На першому етапі, у рамках адміністративної реформи органів виконавчої влади повинні бути принципово переглянуті функції, покладені на органи охорони правопорядку.

На другому етапі повинна бути зведена сама система протидії наркозлочинності відповідно до вимог науково обґрунтованих принципів функціонування системи протидії злочинності, під якою розуміють засновані на об'єктивно діючих в суспільстві законах і закономірностях ідеї, основні положення, що відображають зміст і мають регуляторний вплив на всі елементи процесу в рамках механізму базової діяльності [7, с. 60].

Зрозуміло, що при вирішенні питання про формування системи протидії наркозлочинності ми повинні керуватися не одним, навіть ні двома, а цілою низкою принципів, які тільки в сукупності дозволяють охопити різні аспекти складного управлінського механізму. Принципи розмежування повноважень на різних рівнях, законності в процесі організації діяльності щодо протидії наркозлочинності доповнюються безліччю

інших принципів, які, у свою чергу, є своєрідними формами відбиття діючих у сфері діяльності суб'єктів об'єктивних закономірностей, відповідно до яких повинен функціонувати досліджуваний нами механізм.

Такими є принципи балансу прав і обов'язків, особистої відповідальності посадової особи за вчинені дії або прийняті рішення, розмежування компетенції різних органів, підрозділів і посадових осіб, закріплення їх у нормативно-правових актах, відповідності займаної посади, визначення основної виконавчої ланки, пропорційного застосування заходів примусу тощо. Ми не ставимо метою докладний розгляд особливостей кожного з функціональних принципів функціонування механізму протидії наркозлочинності, тим більше цьому питанню було приділено достатню увагу іншими дослідниками [8, с. 81-90]. Разом з тим вимоги принципів управління сприяють визначенню деяких концептуальних напрямків удосконалення механізму протидії наркозлочинності на сучасному етапі.

Істотні зміни характеру суспільних відносин за останні двадцять років в Україні на основі фактичного ведення різних форм власності й ринкових механізмів обумовили відповідні зміни в умовах функціонування правоохоронних органів. Особиста безпека громадян, громадський порядок і громадська безпека, охорона майна стає в цих умовах досить дорогим товаром, а процес їхнього забезпечення і захисту потребують як виробництва матеріальних засобів, так і значних фінансових, людських і матеріально-технічних ресурсів. У той таки час варто реально оцінювати і визнавати обмеженість фінансових можливостей держави в правоохоронній сфері. Практика показує, що правоохоронні органи не здатні забезпечувати захист прав і свобод громадян, власності від злочинних посягань на належному соціально прийнятному рівні.

Тому, було б досить корисним вводити єдині мінімальні правоохоронні стандарти або нормативи на території всієї країни. Зрозуміло, що окремі регіони України в силу їх сприятливого територіально-географічного розташування, близькості до сировинних ресурсів, розвинутій промисловій інфраструктурі, а також політичним резервам, у порівнянні з іншими регіонами мають більші можливості для стимулювання працівників, що ведуть боротьбу з наркозлочинністю, і поліпшення роботи правоохоронних органів в цілому. Ці особливості повсякденного життя повинні бути враховані в організації діяльності щодо протидії наркозлочинності на регіональному рівні, зокрема в межах новостворених об'єднаних територіальних громад, що дасть можливість розробляти їм власні територіальні правоохоронні стандарти в рамках протидії наркозлочинності.

У механізмі протидії наркозлочинності в системі відповідних суб'єктів муніципальна поліція (муніципальна варта) має бути основним гравцем, відповідальним за стан правопорядку у сфері незаконного обігу наркотичних засобів у громадських місцях на території муніципального утворення (об'єднаної територіальної громади). Механізм управління цією правоохоронною структурою повинен базуватися на принципах незалежності від державних правоохоронних органів, наявності самостійної предметної компетенції та відповідальності перед органом місцевого самоврядування, взаємодії з іншими правоохоронними органами, матеріального і фінансового забезпечення реалізації покладених завдань за рахунок бюджетних коштів територіальної громади. Юридичне закріплення відповідальності голови органу місцевого самоврядування за стан правопорядку на території адміністративного утворення буде сприяти підвищенню його особистої зацікавленості в реалізації конкретних правоохоронних завдань, активізує пошук джерел їхнього фінансування.

Зрозуміло, що між теоретичним обґрунтуванням тієї або іншої ідеї та її практичною реалізацією завжди лежить певний бар'єр у вигляді прогнозування можливих негативних наслідків, яких у кожного з оцінюваних варіантів чимало. Разом з тим очевидно, що необхідно відмовитися від настільки довго діючої моделі мілітаризованих правоохоронних органів і спробувати втілити в життя іншу модель соціалізованого типу. На прикладі системи суб'єктів протидії наркозлочинності, основним механізмом її функціонування буде, з одного боку, реальне обмеження державної присутності правоохоронних органів сферою забезпечення правопорядку і громадської безпеки населення, а, з іншого боку – використання примусу лише як засобу ефективного обслуговування населення.

Запровадження такої моделі дозволить значно спростити механізм управління суб'єктами протидії наркозлочинності, а через це – і сам механізм протидії в цілому, звільнивши правоохоронні органи від необхідності відволікання сил на боротьбу з адміністративними правопорушеннями і злочинами невеликої тяжкості. Все це створить непогану основу для більш чіткого розмежування повноважень між правоохоронними органами та іншими суб'єктами протидії наркозлочинності.

Найбільш прийнятною для управлінського контуру механізму протидії наркозлочинності уявляється система, елементами якої виступають так звані паралельні структури. На сучасному етапі розвитку системи кримінальної юстиції лише вона сприятиме тому, щоб працівники правоохоронних органів стали насправді незалежними від місцевої влади. А це, у свою чергу, безумовно відіб'ється на рівні забезпечення законності.

Найважливішим напрямком удосконалення механізму протидії наркозлочинності, що має концептуальне значення для всієї системи та правоохоронної діяльності, виступає питання кадрового її забезпечення.

Спираючись на результати проведених нами узагальнень та вивчень, а також офіційні матеріали про стан законності й службової дисципліни серед особового складу окремих підрозділів Національної поліції, можна зробити висновок, що в поліцейському середовищі поки переважає тип працівників, які, з одного боку, досить вільно трактують поняття законності, службової дисципліни, свої обов'язки з їх дотримання, а з іншого, орієнтовані на жорсткість кримінальної та адміністративно-правової репресії.

Іншими словами сьогодні в органах внутрішніх справ та і в інших правоохоронних відомствах такий стан кадрів, що без прийняття відповідних організаційно-правових, соціально-фінансових і психолого-виховних заходів, вони не в змозі успішно вирішувати нові змістовні завдання. Очевидною є девальвація багатьох традиційно використовуваних форм мотивації особового складу. Ситуацію можна виправити, взявши за основу переміщення і просування працівників по службі, їхнє прагнення і готовність до постійного росту професіоналізму. Зокрема, переміщення або просування працівників по службі повинно здійснюватися тільки після здачі ними кваліфікаційного іспиту на право присвоєння чергового спеціального звання або заміщення вищестоящої посади.

Варто забезпечити наступність між професійною освітою і службовою підготовкою особового складу. Завдання професійної освіти – забезпечити випускника сукупністю знань і практичних навиків, необхідних йому для успішного початку роботи за обраною спеціальністю. Подальше нарощування професійних знань повинно відбуватися постійно в системі службової підготовки, і періодично шляхом підвищення кваліфікації у відомчих навчальних закладах.

Поряд із цим, на наш погляд, існує потреба в удосконаленні системи вузівської підготовки кадрів, перед якою повинно стояти триєдине завдання формування: гуманістичного світогляду, соціально орієнтованого професійного мислення, юридично і тактично грамотного професійного вміння.

У такий спосіб концептуальні основи механізму протидії наркозлочинності дозволяють намітити ті реальні напрямки, за якими можна вийти на принципово новий рівень забезпечення правоохоронних завдань.

І останнє. Структурно-організаційне удосконалення механізму протидії наркозлочинності зумовлює також необхідність визначення структури – провідника державної політики в даній сфері, а також суб'єктів безпосередньої протидії наркозлочинності. З огляду на ці обставини проведена в сучасних умовах управлінська реформа вказує на необхідність створення в структурі виконавчої влади регіонального рівня організаційних ланок, які забезпечували б на даному рівні організацію антинаркотичної діяльності, особливо поза сферою роботи правоохоронних органів.

Профілактична функція в рамках механізму протидії наркозлочинності також вимагає структурного забезпечення, адже виникає необхідність у зборі й аналізі інформації з даного питання, підготовці управлінських рішень, міжвідомчих планів і програм протидії, а також (що головне) погодженні дій різних суб'єктів протидії. Адже правоохоронні органи, як свідчать нормативні документи, що визначають їх статус, у сучасних умовах покликані забезпечувати, насамперед, реалізацію силових функцій. Що ж до забезпечення гармонізації силових та інших видів діяльності, спрямованих на протидію наркоманії і кримінальному наркообігу, рішенням може бути створення особливої вертикалі спеціалізованих організаційних ланок у вигляді, по-перше, Ради при Кабінеті Міністрів України, по-друге, Координаційного бюро при Державній службі України з лікарських засобів та контролю за наркотиками, по-третє, спеціалізованих організаційних ланок у структурі виконавчої влади регіонів.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Структурно-організаційні заходи, що забезпечують функціонування механізму протидії наркозлочинності, повинні знайти своє правове оформлення в нормах законодавства. Вважаємо оптимальним внесення змін до Закону України «Про заходи протидії незаконному обігу наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів та зловживанню ними». При цьому не виключається і модернізація Закону України «Про наркотичні засоби, психотропні речовини і прекурсори».

Список використаних джерел:

1. Аврутин Ю.Е., Егоршин В.М., Шапиев С.М. Преступность и общество: проблемы социогенеза: Монография. СПб.: СПб ун-т МВД РФ, 2000. 362 с.
2. Ардашкин В.Д. К теории правоохранительного механизма. Правоведение. 1998. № 1. С. 11-16.
3. Багрий-Шахматов Л.В. Уголовно-правовые и криминологические проблемы коррупции, теневой экономики и борьбы с ними: Учеб. Пособие. Одесский гос. морской ун-т. Одесса : Латстар, 2001. 529 с.
4. Міщенко С.Г. Кримінальна юстиція у стратегії протидії злочинності. Держава і право: Збірник наукових праць. Юридичні і політичні науки. Випуск 34. Київ : Ін-т держави і права ім. В.М. Корецького НАН України, 2006. С. 450-453.

5. Бевзенко В.М. Теоретико-правова характеристика адміністративної відповідальності як засобу державного регулювання суспільних відносин. Проблеми систематизації законодавства України про адміністративні правопорушення. Матеріали міжнародної науково-практичної конференції: У 2-х ч. Сімферополь, 2006. Ч. 1. С. 41-46.
6. Карл Маркс, Фридрих Энгельс. Сочинения. В 30-ти т. Изд. 2-е. Т. 20. М.: Госполитиздат, 1961. 827 с.
7. Литвинов О. М. Соціально-правовий механізм протидії злочинності в Україні : монографія. Вид-во Харк. нац. ун-ту внутр. справ, 2008. 446 с.
8. Гыскэ А.В. Современная российская преступность и проблемы безопасности общества: политический анализ. М.: Прогрессивные Био-Медицинские технологии, 2000. 320 с.
9. Кримінологічний аналіз механізму протидії наркозлочинності: монографія. Я.В. Ступник, О.М. Литвинов. Харків: Ніка Нова, 2012. 193с.